

ŠKOLSKÝ ŠPECIÁLNY PEDAGÓG

Školský špeciálny pedagóg: Mgr. et Mgr. Viktória Viera Juricová

Kontakt: v.juricova@centrum.sk

Konzultačné hodiny:

- ❖ Pondelok: od 12,30 hod. - do 13,30 hod.
- ❖ Utorok: od 12,30 hod. - do 13,30 hod.
- ❖ Streda: od 12,30 hod. - do 13,30 hod.
- ❖ Štvrtok od 12,30 hod. - do 13,30 hod.

Konzultácie v inom čase sú možné po vzájomnej dohode

Náplň práce školského špeciálneho pedagóga

Práca so žiakmi

Hlavnú náplň práce školského špeciálneho pedagóga tvorí priama práca so žiakmi so špeciálnymi vzdelávacími potrebami. Daní žiaci prichádzajú do učebne špeciálneho pedagóga na individuálne konzultácie podľa vopred stanoveného rozvrhu v rozpätí 1 – 2 vyučovacích hodín týždenne. Na hodine sa venujú rozvíjaniu tej kognitívnej funkcie, ktoré predchádzajúce diagnostické vyšetrenia odhalili ako problémové. Určitú časť hodiny je možné využiť aj na objasnenie edukačného obsahu, ktoré sa pri aplikácii bežných pedagogických metód zo strany vyučujúceho žiakovi nepodarilo pochopiť. Pri práci využívame ako pomôcky odbornú literatúru, pracovné listy, špeciálne hry a cvičenia, špeciálne pomôcky vyvinuté pre pomoc deťom s poruchou učenia a edukačné počítačové programy. Dodržiavame zásady špeciálnopedagogickej intervencie. Dôležitou úlohou špeciálno-pedagogickej intervencie tvoria i rozhovory so žiakmi, ktoré majú posilniť vzťah špeciálneho pedagóga a žiaka na základe dôvery a snahu dieťaťa a súčasne stimulovať snahu a aktivitu žiaka a taktiež ho motivovať do ďalšej práce.

Práca s rodičmi

Termín na konzultáciu si rodičia môžu dohodnúť so špeciálnym pedagógom podľa potreby. Témou takýchto stretnutí býva výmena skúseností rodiča a učiteľa a hľadanie spoločného postupu pri edukačnom pôsobení na dieťa a pri zdoľávaní jeho špecifických problémov.

Dôležitou súčasťou spolupráce s rodičom je aj kompletizácia povinnej dokumentácie a posilnenie sebavedomia rodiča v jeho náročnej úlohe podporovať vzdelávanie dieťaťa so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami.

Práca s učiteľmi a výchovným poradcom

Školský špeciálny pedagóg je poradcom a pomocníkom triednych i predmetových učiteľov pri vzdelávaní žiakov so ŠVVP. S predmetovými vyučujúcimi vytvára každoročne individuálny vzdelávací plán z predmetu, do ktorého sa premietajú špecifické problémy žiaka vyplývajúce z jeho diagnózy a priebežne s nimi konzultuje prípadné zmeny v ňom. Triednemu učiteľovi je nápomocný pri vyplňaní povinnej školskej dokumentácie (*vysvedčenie, katalógový list žiaka*). Pomáha riešiť problémy individuálne integrovaných žiakov a pri vypracovaní IVVP. Spolupráca s výchovným poradcom sa zameriava najmä na absolvovanie celoštátneho testovania piatakov a deviatakov so ŠVVP a na ich umiestnenie na primeraný typ strednej školy.

Spolupráca s centrami psychologických a špeciálnopedagogických služieb

Úlohou školského špeciálneho pedagóga je koordinovať proces, za pomoci ktorého sa žiak s problémami v učení stáva žiakom s diagnostikovanou a tolerovanou poruchou učenia. Tento proces vyžaduje spoluprácu nielen rodiča, žiaka, ale aj odborného garanta, špeciálny pedagóg je sprostredkovateľom medzi školou, CPPPaP a SCŠPP a zabezpečuje súhlas, ktorým je v tomto prípade CPPPaP a SCŠPP.

„Školský špeciálny pedagóg je na základnej škole pre žiakov preto, aby sa žiakom (aj rodičom) účinne pomohlo a tak sa im úspešne učilo, dobre sa v škole cítili, zažívali úspech v kolektíve žiakov, prežívali radosť zo školskej práce a tak z nich vyrástli zdravé a harmonické osobnosti . . .“

Školský špeciálny pedagóg sa priamo podieľa na výchove a vzdelávaní žiaka so zdravotným znevýhodnením na bežnej škole. Podieľa sa na vypracovávaní individuálneho vzdelávacieho programu. V procese vyučovania poskytuje žiakovi individuálne špeciálno-pedagogické,

terapeutické a rehabilitačné služby. Poskytuje konzultácie, rady a informácie ostatným odborným pracovníkom školy i rodičom žiaka. Podľa potreby spolupracuje s ostatnými poradenskými inštitúciami, predovšetkým s centrom špeciálno-pedagogického poradenstva, centrom pedagogicko-psychologického poradenstva, prípadne aj s lekármi. Každý začlenený (*integrovany*) žiak musí byť pravidelne sledovaný **psychológom** a **špeciálnym pedagógom** z príslušného poradenského zariadenia, prípadne vedený v lekárskej starostlivosti.

Celkový priebeh vyučovacieho procesu zabezpečuje **triedny učiteľ, školská špeciálna pedagogička a pedagogickí asistenti**.

Priestory a pomôcky využívané počas hodín u špeciálneho pedagóga:

Špeciálno-pedagogická učebňa vybavená manipulačnými, reedukačnými, kompenzačnými, rozvíjajúcimi pomôckami.

Pomôcky:

- čitateľské tabuľky, didaktické pomôcky (*skladačky, dominá, puzzle, pexesá na pravo-lavú orientáciu, koncentrácia pozornosti, pamäťové, sluchové a zrakové vnímanie i hmat, karty na rozvíjanie jazykových schopností, serialita, protiklady, predložky, slovesá, príčina – následnosť, geometrické tvary, labyrinty, obrázkové dominá*),
- DysCom SK 3.1. audiovizuálny program pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ale aj pre deti bez špeciálnych potrieb v slovenskom jazyku
- jazyk a reč – obrázkové a metodické materiály na podporu prirodzeného vývinu reči, nástenky s gramatickými pravidlami, programy na PC (CD) realizované na notebooku
- pomôcky zamerané na precvičenie jemnej, hrubej motoriky, na rozvoj slovnej zásoby, pozornosti a reedukáciu vývinových porúch učenia.
- rozvíjanie motoriky – navliekanie šnúrok, guľôčkové labyrinty, drevené hlavolamy, prevliekačky, písanie do piesku,

Frekvencia cvičení:

Takmer každý začlenený žiak sa k špeciálnemu pedagógovi dostane približne 1-krát za týždeň alebo podľa potreby aj častejšie. Žiakom 7. až 9. ročníka s vývinovými poruchami učenia pomáha už len cielené doučovanie, pretože u detí po dosiahnutí 13. roku reedukačné cvičenia nenavodia požadované pozitívne zmeny – proces vnímania je ukončený.

- k žiakom 1. ročníkov chodí špeciálny pedagóg 1-krát za 2 týždne, pracuje priamo na hodine,
- špeciálny pedagóg usmerňuje triednych učiteľov pri špecifických problémoch v oblasti učenia i zmyslového poznávania,
- podľa potreby pracuje školský špeciálny pedagóg so začlenenými žiakmi priamo v triede, realizuje náčuvy (*pozorovania začlenených žiakov v ich prirodzenom školskom prostredí, t. j. v triede*),
- podľa potreby a dohody s vyučujúcimi pracuje aj so žiakmi so špeciálno-pedagogickými potrebami (*ktorí neboli začlenení*), sú to všetci žiaci 2. až 4. ročníkov (*frekvencia cvičení 1krát za 2 týždne*), dôvodom bol fakt, aby žiaci z **kategórie žiaka so ŠVVP** v dôsledku možného zhoršovania ich stavu nepostúpili do kategórie **začlenený žiak**.

Náplň špeciálno-pedagogických cvičení

Žiaci s telesným postihnutím:

- rozvoj pohybových zručností,
- nácvik správneho dýchania počas komunikácie a v jej prestávkach,
- rozvoj slovnej zásoby a komunikačných zručností,
- rozvoj pozornosti, pamäte, priestorovej orientácie,
- cvičenia a didaktické hry na rozvoj zraku, sluchu, hmatu,
- nácvik koordinácie zrak – ruka, priestorovej koordinácie,
- prepis textu na notebooku, výcvik písania na PC,
- nácvik komunikácie v modelových situáciách bežného života,
- podporovanie procesu sebapoznávania a zvyšovanie sebavedomia,
- cvičenia na rozvoj jemnej a hrubej motoriky s dôrazom na výcvik písania a grafomotorických zručností,
- získavanie pracovných návykov – správne sedenie, úchop písacieho nástroja, držanie nožníc.

Žiaci s vývinovými poruchami učenia a poruchami pozornosti a aktivity:

- rozvoj špecifických funkcií,
- zdokonaľovanie pamäti (*akusticko-verbálna a zraková, pracovná pamäť*) a poznávacích procesov,
- spresňovanie vnímania, poznávania, diferenciačných schopností, rozvíjanie priestorovej a časovej orientácie, nácvik pravo-ľavej orientácie (*telesná schéma, rovinná a časová orientácia*), serialita (*nácvik sekvencií, postupnosti*), intermodalita (*audiovizuálny vzťah*),
- rozvoj číselných predstáv,
- práca s matematickými operáciami a zisťovanie vzťahov medzi nimi,
- algoritmus riešenia slovných úloh,
- orientácia v rovine, v priestore a čase.

Žiaci s autizmom

- zvládanie stresových situácií,
- pochopenie slovných a písomných inštrukcií,
- socializácia žiaka do prostredia kmeňovej triedy,
- potreba krátkodobých cieľov (*splnenie úlohy*),
- motorické čítanie,
- tréning jemnej motoriky,
- rozvoj slovnej zásoby a učebných spôsobilostí.

Obsah jednotlivých cvičení je vyberaný z odbornej a časopiseckej literatúry, internetu i z odborného-metodického materiálu „Poruchy učenia a správania“. **Špeciálnopedagogická intervencia** je podriadená súčasným požiadavkám Testovanie 9, Testovanie 5. **Je zameraná hlavne na čítanie s porozumením, na kvantitatívnu stránku písomného prejavu a na zlepšovanie procesov v oblasti matematických zručností a návykov.**

Formy spolupráce:

Učiteľia, výchovná poradkyňa, špeciálna pedagogička na škole, školská psychologička pedagogické asistentky tvoria tím rovnocenných odborníkov.

Špeciálna pedagogička úzko spolupracuje s:

- rodičmi dieťaťa,
- so psychológom a špeciálnym pedagógom z Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Nové Mesto nad Váhom,
- so psychológom a špeciálnym pedagógom zo Súkromného centra špeciálno-pedagogického poradenstva, Kálnica
- s metodickými orgánmi (*MZ, PK*),
- s vedením školy a so všetkými pedagógmi a pedagogickými asistentmi.

Špeciálny pedagóg metodicky usmerňuje rodičov a učiteľov v oblasti prístupu ku komunikácii so žiakom a pri vykonávaní cvičení podľa inštrukcií. Snaží sa čo najviac zaangažovať do spolupráce rodičov žiaka, aby sa podieľali na všetkých krokoch v rámci intervencie a niesli spoluzodpovednosť za výsledky spoločného snaženia. Pri svojej práci využíva podľa potreby rôzne pomôcky, obrázky a hravé prostriedky, vlastné testy, pracuje s odbornou literatúrou.

Mgr.et Mgr. Viktória Viera Juricová